

ساده

۱- کدام دو کلمه مخالف هم نیستند؟

۱) ظالم، مظلوم ۲) سلامتی، بیماری ۳) سستی، ضعف ۴) حقیقت، دروغ

پاسخ: گزینه ی «۳» سستی و ضعف مترادف (هم معنی) هستند.

۲- در کدام گزینه کلمات مخالف، به نادرستی آمده اند؟

۱) محکم $\neq$ سست ۲) مشفق $\neq$ نامهربان ۳) کهنه $\neq$ نو ۴) متعادل $\neq$ باتعادل

پاسخ: گزینه ی «۴» متعادل $\neq$ نامتعادل، غیر متعادل

۳- مخالف کلمات زیر به ترتیب در کدام گزینه دیده می شود؟

«رشد - سیراب - دلیر - زندگی - جدا»

۱) شکوفا - تشنه - بی باک - مرگ - متفرق ۲) شکوفا - آبدار - شجاع - وجود - متفرق

۳) کاهش - آبدار - ترسو - وجود - پیوسته ۴) کاهش - تشنه - ترسو - مرگ - پیوسته

پاسخ: گزینه ی «۴» متعادل $\neq$ نامتعادل، غیر متعادل

رشد $\neq$ کاهش / سیراب $\neq$ تشنه / دلیر $\neq$ ترسو / زندگی $\neq$ مرگ / جدا $\neq$ پیوسته

۴- آرایه تضاد در کدام بیت بارزتر است؟

۱) راز آسمان ها را در نگاه ما خوانی / نور صبحگاهی را بر جبین ما بینی

۲) ماییم و سینه ای که بود آشیان آه / ماییم و دیده ای که بود آشنای اشک

۳) اول کنم اندیشه ای تا برگزینم پیشه ای / آخر به یک پیمانه می اندیشه را باطل کنم

۴) دل اگر از من گریزد وای من / غم اگر از دل گریزد وای دل

پاسخ: گزینه ی «۳» واضح است که «اول» با «آخر» تضاد دارد و «اندیشه کنم» با «اندیشه را باطل کنم».

۵- در کدام گزینه واژه های «مخالف یا متضاد» وجود ندارد؟

۱) با بدان بد باش و با نیکان نکو/ جای گل، گل باش و جای خار، خار

۲) خوش آن که نشینیم میان گل و لاله/ ماه و تو به کف شیشه و در دست پیاله

۳) میان ماه من تا ماه گردون/ تفاوت از زمین تا آسمان است

۴) زندگی کردن من مردن تدریجی بود/ آن چه جان کند تنم، عمر حسابش کردم

پاسخ: گزینه ی «۲»

کلمات متضاد عبارت اند از: گزینه ی «۱»: بدان ≠ نیکان/ بد ≠ نکو/ گل ≠ خار

گزینه ی «۳»: زمین ≠ آسمان

گزینه ی «۴»: زندگی کردن ≠ مردن

۶- در کدام گزینه، کلمات متضاد وجود ندارد؟

۱) گفتی به غم بنشین، یا از سر جان برخیز / فرمان برمت جانا، بنشینم و برخیزم

۲) شادی ندارد آن که ندارد به دل غمی / آن را که نیست عالم غم، نیست عالمی

۳) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی

۴) تو نه مثل آفتابی که حضور و غیبت افتد / دگران روند و آیند و تو هم چنان که هستی

پاسخ: گزینه ی «۳» کلمات متضاد در سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: «بنشین و برخیز»، «بنشینم و برخیزم»

گزینه ی «۲»: «شادی و غم»

گزینه ی «۴»: «حضور و غیبت»، «روند و آیند»

۷- در کدام یک از ابیات زیر، کلمات متضاد وجود دارد؟

- ۱) در او هر چه بگفتند از کم و بیش / نشانی داده اند از دیده ی خویش
 - ۲) به نزد آن که جانش در تجلی است / همه عالم، کتاب حق تعالی است
 - ۳) خرد را نیست تاب نور آن روی / برو از بهر او، چشم دگر جوی
 - ۴) باد بهاری وزید از طرف مرغزار / باز به گردون رسید، ناله ی هر مرغ زار
- پاسخ:** گزینه ی «۱» در بیت گزینه ی «۱»، کلمات «کم و بیش» متضاد هستند.

۸- در کدام بیت نمی توان تضاد یافت؟

- ۱) گر ملامتگر نداند حال ما عیبش مکن / ما میان موج دریا م و او بر ساحل است
- ۲) وا فریادا ز عشق وا فریادا / کارم به یکی طرفه نگار افتادا
- ۳) هر چه ات در بر من جای سوایی دارد / خوبیت جایی و زشتی تو جایی دارد
- ۴) پیوسته زندگانی در جنگ بود با ما / با مرگ صلح کردیم از ننگ زندگانی

پاسخ: گزینه ی «۲» تضادها در سایر ابیات:

میان موج دریا، بر ساحل - خوبی، زشتی - جنگ، صلح

۹- در کدام گزینه، کلمات متضاد وجود ندارد؟

- ۱) گفתי به غم بنشین یا از سر جان برخیز / فرمان برمت جانا، بنشینم و برخیزم
- ۲) شادی ندارد آن که ندارد به دل غمی / آن را که نیست عالم غم، نیست عالمی
- ۳) تو نه مثل آفتابی که حضور و غیبت افتد / دگران روند و آیند و تو هم چنان که هستی
- ۴) منم که شهره ی شهرم به عشق ورزیدن / منم که دیده نیالوده ام به بد دیدن

پاسخ: گزینه ی «۴» در گزینه ی «۴»، کلمات متضاد وجود ندارند. کلمات متضاد در سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: «بنشین و برخیز»، «بنشینم و برخیزم»

گزینه ی «۲»: «شادی و غم»

گزینه ی «۳»: «حضور و غیبت»، «روند و آیند»

۱۰- از متن زیر کدام گزینه برداشت نمی شود؟

«خوی نیک، بزرگ تر عطا‌های خدای است عزوجل و از خوی بد دور باشید که بند گران است بر دل و بر پای. همیشه بدخو در رنج بزرگ باشد و مردمان از وی به رنج و نیکوخوی در هر دو جهان ستوده است.»

۱) خوش اخلاقی در دنیا و آخرت مورد پسند است.

۲) خداوند نعمت های بی شماری به انسان ها عطا کرده است.

۳) خوش اخلاقی نعمتی است که خدا به بندگانش عطا می کند.

۴) بداخلاق نه تنها دیگران را آزار می دهد، بلکه به خودش هم آزار می رساند.

پاسخ: گزینه ی «۲» در متن صورت سؤال، به نعمت های بی شمار خداوند اشاره ای نشده است.

۱۱- با توجه به متن زیر، کدام گزینه برداشت نمی شود؟

«و مردمان را عیب مکنید که هیچ کس بی عیب نیست. هر که از عیب خود نابینا شد، نادان تر مردم باشد و خوی نیک، بزرگ ترین عطا‌های خدای است. همیشه بدخو در رنج بزرگ باشد و مردمان از وی به رنج.»

۱) فرد بداخلاق هم به خود و هم به دیگران لطمه می رساند. ۲) خوش اخلاقی هدیه ی الهی است.

۳) فرد دروغگو نادان ترین انسان است. ۴) بدگویی از دیگران کار ناپسندی است.

پاسخ: گزینه ی «۳» با توجه به متن صورت سؤال، کسی که عیب ها و بدی های خود را نمی بیند، نادان ترین مردم است، نه فرد دروغگو.

۱۲- در کدام یک از ابیات زیر، کلمات متضاد وجود دارد؟

(۱) خیز و غنیمت شمار، جنبش باد ربیع / ناله ی موزون مرغ، بوی خوش لاله زار

۲) در او هر چه بگفتند از کم و بیش / نشانی داده اند از دیده ی خویش

۳، خرد را نیست تاب نور آن روی / برو از بهر او، چشم دگر جوی

۴) برگ درختان سبز در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است، معرفت کردگار

پاسخ: گزینه ی «۲» در بیت گزینه ی «۲»، کلمات «کم و بیش» متضاد هستند.

۱۳- در کدام یک از ابیات زیر، کلمات متضاد وجود دارد؟

(۱) به نزد آن که جان‌ش در تجلی است / همه عالم، کتاب حق تعالی است

۲) در او هر چه بگفتند از کم و بیش / نشانی داده اند از دیده ی خویش

۳) خرد را نیست تاب نور آن روی / برو از بهر او، چشم دگر جوی

۴، باد بهاری وزید از طرف مرغزار / باز به گردون رسید، ناله ی هر مرغ زار

پاسخ: گزینه ی «۲» در بیت گزینه ی «۲»، کلمات «کم و بیش» متضاد هستند.

۱۴- در برابر واژه های زیر، متضاد آن ها نوشته شده است. چند مورد اشتباه است؟

«ظاهر: باطن / پسندیده: ناپسند / زیبایی: زشتی / تفاوت: تمایز / مفید: مضر»

(۱) سه مورد

۳) یک مورد

۴) همه‌ی مخالف‌ها درست نوشته شده است.

پاسخ: گزینه ی «۳» «تفاوت» و «تمایز» یک معنا دارند و مترادفند، نه مخالف.

۱۷- متضاد کلمات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ «آشکار - فقر - ترسو»

۱) ظاهر - مستحق - بی باک

۲) نهان - ثروتمندی - بی باک

۳) نهان - مستحق - قوی

۴) ظاهر - ثروتمندی - قوی

پاسخ: گزینه ی «۲» متضاد کلمات عبارت اند از:

آشکار ← نهان / فقر ← ثروتمندی / ترسو ← بی باک

۱۸- در کدام یک از گزینه های زیر، نشانه ی «را» با سایر گزینه ها متفاوت است؟

۱) شیخ همان شعر حافظ را خواند.

۲) این جا گنجشکان هم درس را می آموزند.

۳) ای شیخ، مرا چیزی بیاموز.

۴) شیخ به او دستور داد که کوزه را نگه دارد.

پاسخ: گزینه ی «۳» در هر سه گزینه ی «۱، ۲ و ۴»، را نشانه ی مفعول است، اما در گزینه ی «۳»، را به معنی حرف

اضافه ی «به» است. صورت ساده شده ی جمله این چنین است: ای شیخ! به من چیزی بیاموز.

۱۹- در کدام یک از گزینه های زیر، مفعول وجود دارد؟

۱) و سخن در دل مرد بنشانند

۲) مجنون مست کتاب بود و عاشق دانش

۳) بحث ما در لطف طبع و خوبی اخلاق بود.

۴) چشمش به اشک نشست.

پاسخ: گزینه ی «۱» و سخن را در دل مرد بنشانند.

مفعول

۲۰- در کدام یک از گزینه های زیر، کلمه های مخالف به کار نرفته است؟

۱) آسان گذرد گر شب و روز و مه و سالت / روز عمل و مزد بود، کار تو دشوار

۲) تا شام نیفتاد صدای تبر از گوش / شد توده در آن باغ، سحر هیمه ی بسیار

۳) فجر تا سینه ی آفاق، شکافت / چشم بیدار علی خفته نیافت

۴) شب ز اسرار علی آگاه است / دل شب محرم سر الله است

پاسخ: گزینه ی «۴» در گزینه ی «۱»، کلمه های «شب و روز»، در گزینه ی «۲» کلمه های، «شام و سحر» و در گزینه ی «۳»، کلمه های «بیدار و خفته» مخالف هم هستند.

۲۱- در کدام گزینه واژه های متضاد می یابید؟

۱) ای مادر عزیز که جانم فدای تو / قربان مهربانی و لطف و صفای تو

۲) بی یاد تو نیست هیچ مرغی / در سبزه و باغ و بوستان ها

۳) جبریل و ملائک مقرب / ذکر تو کند در آسمان ها

۴) ای نام تو رو ده به گلدان لبم / در مرحمت تو غوطه ور، روز و شبم

پاسخ: گزینه ی «۴» «روز و شب» مخالف هم هستند.

۲۲- در کدام گزینه، دو جفت کلمه ی «متضاد» وجود دارد؟

۱) جادوگر با قصد فریب و نیرنگ نزد رستم آمد.

۲) زندگی را دوست دارم، مرگ را دشمن.

۳) ریش هی همه ی پدیده ها و اشیا را در اخلاق نیکو و رفتار پسندیده می دانم.

۴) علامه دهخدا سرشار از عشق و علاقه به فرهنگ وطن بود.

پاسخ: گزینه ی «۲» «زندگی و مرگ» و «دوست و دشمن» جفت کلمات متضاد هستند.

۲۳- در کدام بیت واژه های «متضاد» وجود دارد؟

۱) نهفت چهره ی گل زیر برگ و بلبل گفت/ میوش روی! به روی تو شادمان شده ایم

۲) کس ندانست که من می سوزم/ سوختن، هیچ نگفتن هنر است

۳) ای دل! اول قدم نیکدلان/ با بد و نیک جهان ساختن است

۴) کودکی کوزه ای شکست و گریست/ که مرا پای خانه رفتن نیست

پاسخ: گزینه ی «۳» واژه های «بد و نیک» در بیت گزینه ی «۳» متضاد هستند.

۲۴- کدام یک از نویسندگان زیر، عضو فرهنگستان زبان و ادب فارسی می باشند؟

۱) مصطفی علی پور ۲) هوشنگ مرادی کرمانی

۳) مهدی آذریزدی ۴) ابولقاسم حالت

پاسخ: گزینه ی «۲» هوشنگ مرادی کرمانی تاکنون آثار زیادی را منتشر کرده است که معروف ترین آن ها مجموعه ی پنج جلدی قصه های مجید، داستان خمره و آب انبار است. وی هم اکنون عضو فرهنگستان زبان و ادب فارسی می باشد.

۲۵- در عبارت زیر، چند نادرستی املایی وجود دارد؟

«ممنون بر حصیر زانو زد، پیش شیخ. کتاب در کنار نهاد: «بخوان شیخ، چه می خواندی؟» شیخ به آهنگ خوش، همان شعر حافظ را خواند: «بحث ما در لطف طبع و خوبی اخلاق بود.» گنجشکان ساکت بودند. ممنون، سر به زیر انداخت و به فکر فرورفت. سپس، برخواست صدایش را بلند کرد، گویی با حافظ، در سال های سال پیش، سخن می گفت.»

۱) صفر ۲) یک ۳) دو ۴) سه

پاسخ: گزینه ی «۲» در عبارت صورت سؤال، واژه ی «برخواست» نادرست نوشته شده است.

۲۶- در کدام یک از ابیات زیر، کلمات متضاد، وجود ندارد؟

۱) شخصی همه شب بر سر بیمار گریست / چون روز شد او بمرد و بیمار بزیست (بزیست: زندگی کرد)

۲) نه شاخ خشک گردد روز سرما / نه برگش زرد گردد روز گرما

۳) آسمان بار امانت نتوانست کشید / قرعه‌ی کار به نام من دیوانه زدند

۴) ضعف و عجز و فقر ما دانسته‌ای / درد ما را هم دوا دانسته‌ای

پاسخ: گزینه‌ی «۳» در گزینه‌ی «۱»، کلمات «شب و روز» و «بمرد و بزیست»، در گزینه‌ی «۲»، کلمات «سرما و گرما» و در گزینه‌ی «۴»، کلمات «درد و دوا» متضاد هستند.

۲۷- کدام گزینه از متن زیر برداشت نمی‌شود؟

«از خوی بد دور باشید که بند گران است بر دل و بر پای. همیشه بدخو در رنج بزرگ باشد و مردمان از وی به رنج و نیکو خوی در هر دو جهان ستوده است و هر که از شما به زاد بزرگ تر باشد، وی را بزرگ تر دارید و حرمت او نگاه دارید.»

۱) انسان خوش اخلاق در دنیا و آخرت مورد تأد است.

۲) احترام افراد بزرگ تر را باید حفظ کرد.

۳) انسان بد اخلاق خودش هم از رفتار خودش در عذاب است.

۴) خوش اخلاقی طنابی است که باعث نجات می‌شود

پاسخ: گزینه‌ی «۴» در متن صورت سؤال، اشاره‌ای به این موضوع نشده است که خوش اخلاقی انسان را نجات می‌دهد.

۲۸- ... نام نویسنده کتابی تاریخی درباره پادشاهی مسعود غزنوی پسر سلطان محمود غزنوی است.

۱) بیهقی ۲) غزالی ۳) نظامی ۴) بلعمی

پاسخ: گزینه ی «۱» کتاب «تاریخ بیهقی» یا «تاریخ مسعودی» منظور عبارت صورت سؤال است که نویسنده آن ابوالفضل بیهقی است.

۲۹- «را» در انتهای کدام ابیات معنای «به» دارد؟

الف، رتبه عشق بین که چون بر سر حرف دوستی / کودک بی سواد او مسخره کرد ادیب را

ب، همچو بنفشه ننگرم هیچ طرف در این چمن / تا نرسد ز من غمی خاطر عندلیب را

ج، لذت درد دوستی نیست نصیب بی غمان / دست هوس مگر درد، پیرهن رقیب را

د، دل چو ز عشق خسته شد گرد شفا ازو بشو / عرض دوا چه می بری درد مگو طبیب را

الف، ب ۲، ب، د ۳، ج، د ۴، الف، ج

پاسخ: گزینه ی «۲» جمله های «غمی خاطر عندلیب را نرسد» و «درد مگو طبیب را» به شکل «غمی به خاطر عندلیب نرسد» و «درد را به طبیب مگو» بازگردانی می شود.

۳۰- معنی «را» در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) یاسمن لطیف را همچو عروس بکر (دوشیزه) بین ۲) ز مادر همه مرگ را زاده ایم (به دنیا آمدیم)

۳) کان (که آن) سیه کاسه به آخر بگشدد مهمان را ۴) باور نکنی خیال خود را بفرست

پاسخ: گزینه ی «۲» «را» در گزینه ه ای «۱»، «۳» و «۴» نشانه ی مفعول است، اما در گزینه ی «۲» به معنی «برای» است و حرف اضافه محسوب می شود.

۳۱- در کدام بیت «را» پس از بازگردانی به «به» تبدیل می شود؟

۱) من به تحقیق صنم خانه ی چین را دیدم / صنمی را که دلم خواسته بود آن جا نیست

۲) گفتم که گرفت آتش عشق تو جهان را / گفتم صفت عشق جهان سوز چنین است

۳) کمال حسن تو را من به راستی گفتم / که حد خوبی گل را هزارستان گفت

۴) این همه مایه است که گفتم تو را / مایه به باد از چه دهی رایگان

پاسخ: گزینه ی «۴» جمله ی «گفتم تو را» به شکل «به تو گفتم» بازگردانی می شود.

۳۲- در بیت کدام گزینه، کلمات متضاد کم تری وجود دارد؟

۱) وفا نکردی و کردم، خطا ندیدی و دیدم / شکستی و نشکستم، بریدی و نبریدم

۲) در ناامیدی بسی امید است / پایان شب سیه، سپید است

۳) خون جگر خورم، نخورم نان ناکسان / در خون جان شوم، نشوم آشنای نان

۴) شادی ندارد آن که ندارد به دل غمی / آن را که نیست عالم غم، نیست آدمی

پاسخ: گزینه ی «۴» بررسی گزینه ها:

گزینه ی «۱»: نکردی ≠ کردم / ندیدی ≠ دیدم / شکستی ≠ نشکستم / بریدی ≠ نبریدم

گزینه ی «۲»: ناامیدی ≠ امید / سیه ≠ سپید

گزینه ی «۳»: خورم ≠ نخورم / شوم ≠ نشوم

گزینه ی «۴»: شادی ≠ غم

۳۳- در کدام بیت واژه ای به معنای متضاد خود به کار رفته است؟

۱) می فکن بر صف رندان نظری بهتر از این / بر در میکده می کن گذری بهتر از این

۲) آن که فکرش گره از کار جهان بگشاید / گو در این کار بفرما نظری بهتر از این

۳) ناصحم گفت که جز غم چه هنر دارد عشق؟ / برو ای خواجه ی عاقل هنری بهتر از این

۴) دل بدان رود گرامی چه کنم گر ندهم / مادر دهر ندارد پسری بهتر از این

پاسخ: گزینه ی «۳» واژه ی عاقل در بیت گزینه ی «۳» به معنای «نادان» به کار رفته است.

۳۴- در کدام گزینه، واژه های متضاد آمده است؟

۱) خردمند باش و بی آزار باش / همیشه روان را نگه دار باش

۲) خوشا دردی که درمانش تو باشی / خوشا راهی که پایانش تو باشی

۳) خیال روی تو بیخ امید بنشانده است / بلای عشق تو بنیاد صبر برکنده است

۴) خواهم از گریه دهم خانه به سیلاب امشب / دوستان را خبر از چشم پرآیم مکنید

پاسخ: گزینه ی «۲» کلمات «درد» و «درمان» در بیت گزینه ی «۲»، متضاد هستند.

۳۵- «را»ی انتهای کدام بیت، معنای «به» دارد؟

۱) اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را / به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را

۲) بده ساقی می باقی که در جنت نخواهی یافت / کنار آب رکن آباد و گل گشت مصلّا را

۳) اگر دشنام فرمایی و گر نفرین دعا گویم / جواب تلخ می زبید لب لعل شکرخا را

۴) نصیحت گوش کن جانا که از جان دوست تر دارند / جوانان سعادت‌مند پند پیر دانا را

پاسخ: گزینه ی «۳» اندکی بازگردانیِ هر یک از ابیات:

گزینه ی «۱»: اگر آن ترک شیرازی دل ما را به دست آرد، سمرقند و بخارا را به خال هندویش خواهیم بخشید.

گزینه ی «۲»: ساقی، میِ باقی بده که در جنت، کنار آب رکن آباد و گل گشت مصلا را نخواهی یافت.

گزینه ی «۳»: اگر دشنام فرمایی و اگر نفرین، دعا گویم، چرا که جواب تلخ به لب لعل شکرخا می زبید.

گزینه ی «۴»: نصیحت گوش کن جانا که جوانان سعادت‌مند، پند پیر دانا را بیش تر از جان دوست دارند.

الوند قلله افتخار آموزش